

ZRÍNYI MIKLÓS
NEMZETVÉDELMI EGYETEM
Doktori Tanács

HEGEDŰS ERNŐ SZÁZADOS

**A LÉGIDESZANTOK FEJLŐDÉSE A MÁSODIK
VILÁGHÁBORÚBAN ÉS HATÁSA
NAPJAINK LÉGI GÉPESÍTÉSI TÖREKVÉSEIRE**

című doktori (PhD) értekezésének szerzői ismertetése és
hivatalos bírálatai

Budapest
2009

ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI EGYETEM

HEGEDŰS ERNŐ SZÁZADOS

*A légideszantok fejlődése a második világháborúban és hatása
napjaink légi gépesítési törekvéseire*

című doktori (PhD) értekezésének szerzői ismertetése és
hivatalos bírálatai

Témavezető:

(Prof. Dr. Turcsányi Károly nyá. mk. ezredes, CSc)
egyetemi tanár

Budapest
2009

1. A TUDOMÁNYOS PROBLÉMA MEGFOGALMAZÁSA

Az ejtőernyős, helikopteres és repülőgépes leszálló módszerrel deszantolt légideszantok kutatásának aktualitását elsősorban az adja, hogy a korszerű hadviselési elgondolásokban szerepük egyre nagyobb mértékben nyert teret, azaz a közelmúlt katonai tevékenységeiben fokozódó szerephez jutottak. A légideszantok második világháborúban tapasztalható széles körű, komplex és intenzív alkalmazására napjainkban, az 1991. és 2003. évi iraki háborúkban ismét sor került. Napjaink NATO biztonságpolitikai elvei szintén a légideszant és légi szállítású csapatok szerepét hangsúlyozzák. Könnyű szállíthatóságuk mellett az ilyen alakulatok hangsúlyozottan alkalmasak az alacsony intenzitású fegyveres küzdelem kategóriájába sorolható terrorizmus elleni harc megvívására is. Mindez a NATO hadseregek légideszantcsapatainak ismételt előtérbe kerülését sugallja. A Magyar Honvédség egészét érintő Védelmi Felülvizsgálat a prágai csúcserkeztet elveinek szellemében vetette fel egy hosszú távú haderő átalakítás szükségességét. Többek közt megállapították, hogy nagymértékben megnövekedett a különleges egységek szerepe és jelentősége. Ehhez a képességhez kapcsolódik a légi gépesítés fejlesztésére irányuló hazai törekvés, vagy legalább a mai szint fenntartásának szándéka. A légideszant, illetve légideszant eljárásokkal tevékenykedő katonai szervezetek haditechnikai eszközeinek fejlesztése, vagy legalábbis a kor színvonalán tartása a jövőben egyre inkább a korszerű összefegyvernemi harc megvívásának egyik alapvető feltétele. A taktikai és stratégiai légi szállító kapacitás, illetve a légideszant és a légi szállítású alakulatok fejlesztésének igénye a fentiek alapján egyaránt indokoltan jelenik meg a NATO és a hazai fejlesztési tervekben. Mindezek alapján kutatásom alapjául szolgáló tudományos problémát az alábbiakban látom:

- a világ fejlett haderőiben a légideszantok napjainkban gyökeres átalakuláson mennek át, haditechnikai eszközeik között nagy mennyiségben jelennek meg új típusok, emellett a legutóbbi háborúk során alkalmazásuk új formái jelentek meg, a légideszant tevékenységekhez kötődő területeken lezajlott gyors és gyökeres változások a magyar hadtudomány részéről is megkövetelik a terület átfogó vizsgálatát;
- a NATO hazánkkal szemben is elvárásokat támaszt a hadszínterek közötti és harctéren belüli fokozott mobilitás, a légi szállítás, légi szállíthatóság, a különleges műveleti képességek, tehát számos, a légideszantok fogalmkörébe tartozó terület fejlesztésével kapcsolatban;
- a légideszant tevékenységekhez kötődő (különleges műveleti, helikopteren vagy repülőgépen légi szállítható könnyűlövész, illetve merev- és forgószárnyú légi szállító szervezeti elemek) területen a Magyar Honvédség jelenleg alkalmazott haditechnikai

eszközeinek jelentős része elavulttá vált, cseréje a következő években elkerülhetetlen, ezért *szükségessé vált az új eszközök beszerzési koncepcójának kialakításához felhasználható rendszerező-áttekintő tudományos kutatás folytatása;*

2. KUTATÁSI CÉLOK

A feltárt tudományos probléma megoldása érdekében a kutatás célkitűzése – a Magyar Honvédség modernizációs folyamatával összhangban, annak elősegítésére - *a légideszantok, különösen a haditechnikai fejlesztési folyamatainak vizsgálata.* Ennek érdekében:

- első célom az volt, hogy *pontosan meghatározzam vizsgálatom tárgyát*, a légideszantok fogalmát és a légi gépesítés értelmezését, valamint a légideszant *szervezetek típusait*, felosztását és határterületeit;
- második célom volt, hogy megvizsgáljam, feltárjam és összevessem a *légideszantok fejlődési folyamatait, alkalmazásának* elveit és gyakorlati tapasztalatait, a *haditechnikai eszközök* valamint *szervezetük* fejlődését a második világháború időszakában és napjainkban egyaránt;
- harmadik célom az volt, hogy általában és részleteiben is megvizsgáljam, melyek voltak *a légideszantok fejlődését leginkább meghatározó tényezők* és *e tényezők egyidejű megléte vagy hiánya* milyen mértékben teremtett *lehetőségeket, illetve korlátokat a légideszantok fejlesztése és alkalmazása tekintetében;*
- végül negyedik célom volt, hogy megvizsgáljam *hazánk számára milyen lehetőségek* vannak a haderőfejlesztésben a modern légideszantok alkalmazására, lehetséges-e a légideszantok gépesítésének valamilyen mértékű hazai megvalósítása.

3. KUTATÁSI MÓDSZEREK

A légideszantok haditechnikai eszközeinek komplex kutatása során a hozzáférhető szakirodalmi források adattartalmának rendszerezésével és új ismeretek létrehozásával alkalmaztam a szekunderkutatás és a hipotézis-alkotás módszereit. Kiterjedten alkalmaztam az analízis módszerét a légideszantok haditechnikai eszközeiről, szervezeteiről, alkalmazási elveiről gyűjtött anyag tartalmi egységekre bontása, elkülönült tanulmányozása, rendszerbe illesztése és értékelő elemzése során, továbbá a szintézist a rendezett ismeretanyag részeinek összekapcsolása, megfogalmazása során. A történeti módszert a légideszantok alkalmazási

tapasztalatainak elemzése során, míg a szaknyelvi elemzés módszerét a légideszantok fogalmának leírásánál alkalmaztam. A haditechnikai eszközök és a szervezetek vizsgálatokor kiterjedten alkalmaztam az összehasonlítás módszereit. A rendszerszemlélet módszerét alkalmaztam, amikor a légideszantokat sokoldalú, komplex vizsgálatnak vettem alá. A hadtudomány alkalmazott kutatási módszerei közül a haditechnika, a harc eljárás és a katonai szervezet kölcsönhatásait feltáró törvényszerűséget alkalmaztam. Ennek alapján minden egyes tanulmányozott nemzet légideszantjai esetében vizsgáltam és ismertettem a légideszantok alkalmazására kidolgozott vagy átvett *elméleteket*; a légideszant *alkalmazásokat* és azok tapasztalatait; a légideszantoknál rendszeresített *haditechnikai eszközöket* és azok jellemző tulajdonságait, valamint a légideszant *szervezetek* fejlődését. A légideszantcsapatok harc eljárásának és alkalmazásának vizsgálata során az alkalmazás-elméleti vizsgálathoz kapcsolódóan elvégeztem a hadikultúrák légideszantokhoz kötődő vizsgálatát. Annak érdekében, hogy megállapítsam, melyik korszakokon valósult meg a légideszantok teljes körű, nagy intenzitású és kiterjedt *alkalmazása*, széles körű szervezeti és haditechnikai *fejlesztése*, elvégeztem a légideszant képességek változásának, időszakainak és tendenciáinak részletes leírását 1930 és 2007 között.

4. AZ ELVÉGZETT VIZSGÁLAT TÖMÖR LEÍRÁSA FEJEZETENKÉNT

ELSŐ FEJEZET: A légideszantok haditechnikai eszközeinek komplex kutatása során alkalmazott módszereket mutattam be. A kutatómódszertan általánosan alkalmazott módszerei közt nagy súlyt fektettem a rendszerszemlélet alkalmazására, emellett fontos szerepet szántam a haditechnika, a harc eljárás és a katonai szervezet kölcsönhatásait feltáró törvényszerűségnek, amelyek megszabták értekezésem szerkezetét. A második világháborúra vonatkozó elemzéseknél alkalmaztam a *hadikultúrák szerinti kategorizálás-értékelés* módszerét. Kiterjedten alkalmaztam a *történeti módszert*, emellett jellegrajzokat készítettem a légideszantok tevékenységét befolyásoló *tényezők összhangjának szemléltetésére*, illetve elvégeztem a *légideszant képességek korszakonkénti változásának elemzését*. Haditechnikai eszközöknél és szervezeteknél is végeztem *összehasonlító-értékelő elemzéseket*.

MÁSODIK FEJEZET: Elvégeztem a légideszantokhoz és a légi gépesítéshez kapcsolódó fogalmak szaknyelvi elemzését. Megvizsgáltam és öt csoportba sorolva osztályoztam, majd ábrázoltam a légideszantok egy rendszerezett és javasolható szervezeti felosztását.

Megállapítottam, hogy a deszant-fogalom - a második világháborús szervezetekhez hasonlóan – ismét magába foglalja a szállító repülőgépes leszálló deszantokat. (Az 5. fejezetben leközölt 36. sz. táblázatban konkrét szervezeteken keresztül is bemutattam ezt a második világháborúra és napjainkra jellemző szervezetfejlődési jelenséget.) Emellett azt is kimutattam, hogy napjainkra *a különleges műveleti erők*, illetve egyes *könnyűlövész erők* is *kapcsolódnak a légideszantok kijuttatási módjaihoz*. Meghatározást adtam a légi gépesítés fogalmára és bemutattam a lehetséges változatokat. Dokumentáltam a magyar katonai szaknyelvbe napjainkig keletről és nyugatról már bekerült és meghonosodott kifejezéseket, emellett a kialakult magyar szakterminológiát megfeleltettem a jelenleg alkalmazott, esetenként eltérő formátumú, de alapvetően azonos jelentéstartalmú NATO-kifejezésekkel.

HARMADIK FEJEZET: Minden egyes tanulmányozott nemzet légideszantjai esetében vizsgáltam és ismertettem az alkalmazására kidolgozott vagy átvett *elméleteket*; a légideszant *alkalmazásokat* és azok tapasztalatait; a légideszantoknál rendszeresített *haditechnikai eszközöket* és azok jellemző tulajdonságait, valamint a légideszant *szervezetek* fejlődését 1939-1945 között. Összességében megállapítható, hogy a második világháború légideszantjainak fejlődése a kiépített repülőterek elfoglalására alapuló műveletekről a terepre leszállni képes eszközök alkalmazásán alapuló légideszant műveletekre átállás, illetve ezzel összefüggésben a légi gépesítés haditechnikai és szervezetfejlesztési folyamata mentén zajlott. Az alkalmazás-elméleti vizsgálathoz kapcsolódóan elvégeztem a *hadikultúrák légideszantokhoz kötődő vizsgálatát*, leírtam a *hadikultúrák légideszant-alkalmazási igényét, majd lehetőségeit* és ennek alapján értékeltem a nemzetek légideszant alkalmazásának sikerességét. Megállapítható, hogy *a vizsgált államoknál a képviselt hadikultúra által támasztott légideszant-igény, illetve a haderő által megfogalmazott alkalmazási ambíciószint a német és a szovjet haderőnél lényegét illetően nem volt összhangban*. Megvizsgáltam, hogy a légideszant-tevékenységet meghatározó tényezők mennyire voltak összhangban egymással, és ez mennyiben hatott a légideszant-műveletek eredményességére. Megállapítottam, hogy a tényezők összhangja, illetve a sikeres légi gépesítés együttesen csak kevés esetben (brit, amerikai) valósult meg.

NEGYEDIK FEJEZET: Napjaink légi gépesítési törekvéseinek vizsgálatát az Öböl-háborúban alkalmazott légideszantcsapatok haditechnika eszközeinek, szervezeteinek és alkalmazott harceljárásának elemzésével végeztem el. Megállapítottam, hogy *napjainkban egy átfogó haditechnikai generációváltás folyik a légideszantok haditechnikai eszközeinek*

összes fontosabb (merev- és forgószárnyú légi szállító eszközök, deszant ejtőernyő rendszerek, légideszant harcjárművek) területén. Kimutattam, hogy a hetvenes évektől folyamatosan elvárás a légideszantokkal szemben a légi gépesítés megvalósítása. A napjainkban zajló haditechnikai fejlesztések tükrében megállapítottam, hogy – a második világháború időszakához hasonlóan – a légideszantok fő fejlődési folyamata most is a légi gépesítés. Részletesen bemutattam, hogy az utóbbi évtizedekben különösen dinamikus fejlődési folyamat zajlott le a könnyű légi gépesítés területén, amelynek eredményeképpen a légideszantok – különösen a különleges műveleti erők - könnyű légi gépesítése napjainkra a kis államok hadereje számára is lehetségessé vált.

ÖTÖDIK FEJEZET: A második világháborús és a korszerű légideszantok összefüggésének vizsgálatát három különböző elemzési módszerrel végeztem el. Elvégeztem *a légideszant képességek változásának, időszakainak és tendenciáinak részletes leírását 1930 és 2007 között*. Bemutattam, hogy a légideszantok fejlődése nem egyenletes. Két fontos csomóponti korszakot mutattam ki: a második világháború, illetve a két Öböl-háború időszakát. Megvizsgáltam a második világháború és napjaink fejlődési párhuzamait is. Számos *haditechnikai és alkalmazási párhuzam* feltárása mellett *megállapítottam, hogy az ötvenes-hatvanas évek légideszant-szervezeteinek fejlődését jellemző válságot követően – a második világháború kiteljesedett fejlődési időszakához hasonlóan – napjainkra a légideszantok szervezetfejlesztése ismét teljes spektrumában bontakozott ki*. Elemeztem a harcjárművek terepre végzett deszantolásának lehetőségeit a két csomóponti korszakban. Megállapítottam, hogy a légi gépesítés kulcselemei: a nehéz vitorlázó repülőgépek, a nagy *teherbírású* nehéz szállító helikopterek és a terepképes futóművű, STOL szállító repülőgépek, amelyek jellemzően csak a két csomóponti korszakon állnak rendelkezésre.

5. ÖSSZEGZETT KÖVETKEZTETÉSEK

A tudományos problémák alapján megfogalmazott célkitűzéseim értelmében hipotéziseket állítom fel. Hipotéziseim bizonyítása során az alábbi összegzett következtetéseket tettem:

- A második világháború kezdeti légideszant műveletei (1940, Nyugat-Európa) során és a napjaink légideszant műveleteiben (Öböl-háborúk) megszerzett alkalmazási tapasztalatok problematikus elemei (nehéz megerősítő elemek deszantolásának szükségessége, repülőterek elfoglalásának nehézségei) direkt és kényszerítő módon

hatottak a haditechnikai- és szervezet-fejlesztésre, ami miatt a légideszantok haditechnikai eszközeinek fejlődési folyamatait csak az alkalmazással, valamint a szervezetekkel együttesen elvégzett, komplex vizsgálaton keresztül lehet feltárni és megismerni.

- Haditechnikai szempontból a második világháború fő légideszant-fejlesztési folyamata - összefüggésben a repülőterek elfoglalásán alapuló deszant-eljárás meghaladásával, illetve a légideszantok harcászati támogatásának fokozódó igényével – a deszant-zóna elhagyását lehetővé tevő, a légideszantok harcászati képességeit növelő légi gépesítés. E folyamat haditechnikai feltétele a terepre leszálló deszanteszközök (nehéz vitorlázó- és terepképes STOL szállítórepülőgépek, nehéz szállító helikopterek és konvertiplánok), illetve a légideszant-harcjárművek fejlesztése. A nyolcvanas évektől – az általános technológiai fejlődés, illetve a terepre leszálló deszanteszközök (helikopterek, konvertiplánok, STOL repülőgépek) és a légi szállítható (kapcsolt szerkezetű és páncélgarnitúrás) harcjárművek fejlődése következtében – jelentkezett egy erőteljes haditechnikai fejlődési hullám, megkezdődött a légi gépesítés ismételt előtérbe kerülése.

- A második világháborús légideszant harceljárás-fejlődés szempontjából a legfontosabb fejlődési folyamat a repülőterek elfoglalásán alapuló kombinált ejtőernyős-leszálló deszant-eljárás felváltása volt a terepre, vagy a deszant első hulláma által előkészített leszállópályára beérkező leszálló deszantok harceljárásával, ami lehetővé tette a légi gépesítés eszközeit (nehéz haditechnikai eszközök, főként gép- és harcjárművek, illetve vontatott tüzérségi eszközök) szállító megerősítő deszanthullám beérkezését. Napjainkban ezzel azonos célokat tűztek ki a repülőgépes leszálló deszantok műveleteinek átalakításával kapcsolatban.

- A légideszantok szervezeti felosztásának értelmezése – a második világháborúra és napjainkra is elvégzett vizsgálat alapján - az ejtőernyős-, a helikopteres- (és vitorlázógépes) erők mellett - kiterjed a repülőgépes leszálló deszantokra is, függetlenül attól, hogy ezek szervezetszerű vagy kijelölt erők. Az, hogy napjainkra a légideszant művelet és a szervezet ismét magába foglalja a szállító repülőgépes leszálló deszantok különböző szervezetszerű és deszantolható formáit (rendszerint gépesített erőket) is, *hasonló a második világháborús szervezetek fejlődéséhez.*

Mindkét esetben azonos célok vezérelték az alkalmazókat: a deszantok gép- és harcjárművekkel, illetve vontatott tüzérségi eszközökkel való megerősítésének igénye, azaz a légi gépesítés megvalósításának szándéka. A légideszantok szervezeti felosztása határterületként szoros kapcsolatban van a légideszant műveletekben egyre nagyobb szerepet játszó különleges műveleti és könnyűlövész erőkkel, továbbá egyes rendvédelmi (helikopteres, repülőgépes és ejtőernyős terrorelhárító és tűzrendvédelmi) erőkkel is.

- A légideszantok haditechnika - szervezet – alkalmazás (elmélet és gyakorlat) tényező-összhangjának vizsgálata, illetve ezt kiegészítve az *alkalmazás táblázatos mennyiség-sikeresség elemzése és hadikultúrák szerinti értékelése* tényekkel alátámasztott magyarázatot ad arra, hogy a második világháborús időszakában a légideszantcsapatok – és ezen belül a britek kivételével a légi gépesített szervezetek - alkalmazása miért eredményezett váltakozó sikerességet.

6. ÚJ TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK

1. Elemeztem a légideszantok alkalmazásának elveit és gyakorlati tapasztalatait, a **haditechnikai eszközeik** valamint **szervezetük** fejlődését és **igazoltam**, hogy a második világháborúban és napjainkban egyaránt a **légi gépesítés a légideszantok fejlődését meghatározó fő tényező.**

2. Bizonyítottam, hogy a **légideszant-harcjelzés fejlődésének legfontosabb eleme** mind a második világháborúban, mind napjainkban az, hogy **a légi gépesítés eszközeinek terepre történő kijuttatása lehetőségének megteremtésével a légideszantok alkalmazásának új lehetőségei jöttek létre**, ami a tüzerő, a védettség és a mozgékonyág egyidejű növelését teszi lehetővé.

3. A második világháború és napjaink érintett szervezeteinek tartalmi és szervezetfejlesztési elemzése alapján **bebizonyítottam**, hogy **a szervezetszerű légideszantok értelmezése** - az ejtőernyős- és a helikopteres deszantok mellett –**a szállító repülőgépes leszálló deszantokat is tartalmazza.**

4. Kimutattam, hogy a **második világháborúban** a légideszantok **váltakozó sikerű, illetve a légi gépesített szervezetek kis számú alkalmazásának** elsődleges oka a haditechnikai-szervezeti-alkalmazás elméleti **tényezők összhangjának változása (megléte illetve hiánya)** volt.

7. A KUTATÁSI EREDMÉNYEK GYAKORLATI FELHASZNÁLHATÓSÁGA, AJÁNLÁSOK

1. A Magyar Honvédség légideszant tevékenységekhez kötődő haditechnikai eszközökre vonatkozó fejlesztési-beszerzési koncepcióinak kidolgozásánál.
2. Segédanyagként a katonai doktrínák, szabályzatok, szakutasítások és oktatási anyagok készítésénél.
3. Az értekezésben alkalmazott új elemzési módszereket más fegyvernemek átfogó tudományos vizsgálatához, képesség-elemzéséhez is fel lehet használni.
4. Konkrétan a katonai felsőoktatásban és kutatásban képzett hallgatók számára, különös tekintettel az értekezés anyagából már megjelent, illetve megjelenés alatt álló „A légideszant I-II.” könyv formátumú publikációkra, illetve általában a katonai műszaki tudományos ismeretterjesztés bővítésénél, gazdagításánál.
5. A haditechnikai ismeretek tantárgy oktatási anyagainak továbbfejlesztésénél.

8. A DOKTORJELÖLT TÉMÁVAL KAPCSOLATOS PUBLIKÁCIÓS JEGYZÉKE

Honi megjelenésű könyv:

1. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *A légideszant I.* Püldo Kiadó, Debrecen, 2007. 215 p.

Szerkesztett könyvben cikk:

2. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *A légideszantok fejlődése a II: VH befejezéséig, különös tekintettel a katonai logisztikai vonatkozásokra.* in. Logisztika a felsőfokú képzésben és a PhD felkészítésben II.(szerk. Turcsányi Károly) Budapest. Magyar Tudományos Akadémia IX: Gazdaság-és Jogtudományok Osztály Logisztikai Bizottság, 2007. 95-112 o.

Országos pályázat díjazott pályamunka:

3. Hegedűs Ernő (konz.: Turcsányi Károly): *A légideszant csapatok harcjárműveinek és fegyverzetének haditechnika történeti áttekintése.* OTDK pályamunka. Haditechnika és haditechnika történet szekció II. helyezés. Budapest, ZMNE. 2005 április. 42. p.

Lektorált cikk külföldi, idegen nyelvű szakfolyóiratban:

4. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *Airborne Operations in the Context of Public Security.* Review of the Air Force Academy, The Scientific Informative Review. 2007. évi 1. sz. 96-103. o.

Lektorált cikk hazai, magyar nyelvű szakfolyóiratban:

5. Dr. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *Bevezető gondolatok a légideszant és légi szállítású csapatok alkalmazásának, szervezetének és haditechnikai eszközeinek vizsgálatához* Katonai Logisztika 2004. 12. évf. 4. sz. 234-248. o.
6. Dr. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *A szovjet légideszant fegyvernem alkalmazásának, szervezetének és haditechnikai eszközeinek fejlődése (1930-1945) I. rész,* Katonai Logisztika 2004. 12. évf. 4. sz. 249-272. o.
7. Dr. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *A szovjet légideszant fegyvernem alkalmazásának, szervezetének és haditechnikai eszközeinek fejlődése (1930-1945) II. rész,* Katonai Logisztika 2005. 13. évf. 1. sz. 197-231. o.
8. Dr. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *A német légideszant fegyvernem alkalmazásának, szervezetének és haditechnikai eszközeinek fejlődése (1930-1945) I. rész.* Katonai Logisztika 2005. 13. évf. 3. sz. 147-185. o.
9. Dr. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *A német légideszant fegyvernem alkalmazásának, szervezetének és haditechnikai eszközeinek fejlődése (1930-1945) II. rész.* Katonai Logisztika 2005. 13. évf. 4. sz. 197-237. o.
10. Dr. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *A brit és az amerikai légideszant fegyvernem alkalmazásának, szervezetének és haditechnikai eszközeinek fejlődése (1930-1945) I. rész,* Katonai Logisztika, 2006. 14. évf. 1. szám 158-203. o.
11. Dr. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *A brit és az amerikai légideszant fegyvernem alkalmazásának, szervezetének és haditechnikai eszközeinek fejlődése (1930-1945) II. rész,* Katonai Logisztika, 2006. 14. évf. 2. szám 215-245. o.
12. Dr. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *A magyar légideszant csapatok alkalmazásának, haditechnikai eszközeinek és szervezetének fejlődése (1930-1945) I. rész,* Katonai Logisztika 2006. 14. évf. 3. szám, 188-230. o.
13. Dr. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *A magyar légideszant csapatok alkalmazásának, haditechnikai eszközeinek és szervezetének fejlődése (1930-1945) II. rész,* Katonai Logisztika 2006. 14. évf. 4. szám, 159-199. o.
14. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *A légideszantokról a fejlődéstörténet és az érvényes NATO-USA szabályzatok tükrében I.* Katonai Logisztika, 2007. 15. évf. 1. szám, 168-206. o.
15. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *A légideszantokról a fejlődéstörténet és az érvényes NATO-USA szabályzatok tükrében II.* Katonai Logisztika, 2007. 15. évf. 2. szám 142-171. o.

16. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *A légideszantok értelmezése és fejlődése, alkalmazásuk alapvető formái és lehetőségei napjainkban*. Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények, 2007. XI. évf. 1. szám, 92-112. o.
17. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *A légideszantcsapatok rendvédelmi-karhatalmi tevékenysége az 1956-os forradalomban*. Hadtudomány, XVII. évf. 2007. évi 1. sz. 74-84. o.
18. Heizer László - Hegedűs Ernő: *Korszerű harcászati-és teherdeszant ejtőernyő rendszerek új technikai megoldásai*. Katonai Logisztika 2007. évi 4. sz. 161-189. o.
19. Hegedűs Ernő: *Légideszant – A Légierő gyalogsága: a légideszant és a gyorsreagálású erők alkalmazásának harcászati elvei*. ZMNE Hallgatói közlemények, 2003. VIII. évf. 3. sz. 190 – 212. o.
20. Hegedűs Ernő: *Légideszantok az első és a második öböl-háborúban (Eszközeik megérették a generációváltásra?)*. I. rész. Hadmérnök, 2009. IV. évf. 1. szám, 87-112. o.
21. Hegedűs Ernő: *Légideszantok az első és a második öböl-háborúban (Eszközeik megérették a generációváltásra?)*. II. rész. Hadmérnök, 2009. IV. évf. 2. szám.
22. Hegedűs Ernő: *Többfeladatú harci repülőgépek fejlődése a második világháborútól napjainkig, hatásuk a légideszantok alkalmazására*. Járművek és mobil gépek, 2009. évi II. évf. 3. szám.
23. Dr. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *A légideszant csapatok fejlesztésének irányai*. Hadtudomány, XVI. évf. 2006. évi 1-2. sz. 53-64. o.
24. Dr. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *Katonai és rendvédelmi alakulatok a terrorizmus elleni harcban*. Kard és Toll, 2005. 2. sz. 18-25. o.
25. Dr. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *Légideszant alakulatok a terrorizmus elleni harcban*. Kard és Toll, 2005. 3. sz. 16-25. o.

Nemzetközi konferencia kiadványban idegen nyelvű előadás:

26. Dr. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *Airborne troops in the role of public security*. Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság 2004. október 13-14.-én megrendezett „Karhatalmi feladatok a bűnmegelőzés és a békefenntartás szolgálatában” c. konferenciájának előadása. Rendvédelem-történeti füzetek XV. évf 18. sz. 12. p.

Hazai konferencia kiadványban magyar nyelvű előadás:

27. Hegedűs Ernő: *Katonai erők rendvédelmi szerepkörben – légideszant alakulatok a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni harcban.* A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság 2004. október 13-14.-én megrendezett „Karhatalmi feladatok a bűnmegelőzés és a békefenntartás szolgálatában” c. konferenciájának előadása. Rendvédelem-történeti füzetek XVI. évf. 19. sz.
28. Hegedűs Ernő: *Azonos típusú repülőeszközök alkalmazása rendvédelmi és katonai célokra (figyelembe véve a tűzrendvédelem, a többfeladatúság és a légi gépesítés igényeit).* A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság 2004. október 13-14.-én megrendezett „Karhatalmi feladatok a bűnmegelőzés és a békefenntartás szolgálatában” c. konferenciájának előadása. Rendvédelem-történeti füzetek XV.évf.18.sz.
29. Dr. Turcsányi Károly - Hegedűs Ernő: *Légideszant alakulatok rendvédelmi szerepkörben.* A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság 2005. október 6-7.-én megrendezett „Másfél évtized nemzeti rendvédelem-történetünk kutatásának szolgálatában” című XIX. Nemzetközi Rendvédelem-történeti Tudományos Konferencia előadása. Rendvédelem-történeti füzetek XVI. évf. 19. sz.
30. Dr. Turcsányi Károly – Hegedűs Ernő: *A légideszantcsapatok rendvédelmi-karhatalmi tevékenysége az 1956-os forradalomban.* A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság 2006. szeptember 29-én megrendezett „A XIX.-XX. századi magyar forradalmak hatása nemzeti rendvédelmi rendszerünkre” című XXI. Nemzetközi Rendvédelem-történeti Tudományos Konferencia előadása. Rendvédelem-történeti füzetek XVII. évf. 20. sz.
31. Hegedűs Ernő: *Terrorelhárító erők szervezése a rendvédelmi szerveknél és a légideszantcsapatoknál: technikai eszközök, alkalmazott műveleti eljárások és a légi gépesítés.* A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság 2006. szeptember 29-én megrendezett „A XIX.-XX. századi magyar forradalmak hatása nemzeti rendvédelmi rendszerünkre” című XXI. Nemzetközi Rendvédelem-történeti Tudományos Konferencia előadása. Rendvédelem-történeti füzetek XVII. évf. 20. sz.
32. Hegedűs Ernő: *A légideszant fegyvernem repülő eszközeinek speciális műszaki megoldásai a második világháború folyamán.* A ZMNE BJKMK Repülőműszaki Intézet „Fél évszázad forgószárnyakon a magyar katonai repülésben” című konferenciáján elhangzott előadás szerkesztett anyaga. Repüléstudományi Közlemények különszám. Szolnok, 2005. április 15. 12. p.
33. Dr. Turcsányi Károly – Hegedűs Ernő: *A légideszant és a légi szállítású csapatok fejlődésének vizsgálata a mai elgondolások tükrében* A ZMNE BJKMK Repülőműszaki Intézet „Új évszázad, új technológia: Gripenek a magyar légierőben” című konferenciáján elhangzott előadás szerkesztett anyaga. Repüléstudományi Közlemények különszám. Szolnok, 2006. április 21. 15. p.

34. Hegedűs Ernő: *A közvetlen támogató repülő eszközök fejlődése és szerepe a második világháborúban, különös tekintettel a légideszant csapatok harcára.* A ZMNE BJKMK Repülőműszaki Intézet „Új évszázad, új technológia: Gripenek a magyar légierőben” című konferenciáján elhangzott előadás szerkesztett anyaga. Repüléstudományi Közlemények különszám. Szolnok, 2006. április 21. 12. p.
35. Hegedűs Ernő: *Légideszant műveleteknél alkalmazott pilóta nélküli és rohamdeszant repülő eszközök konstrukciós jellemzői.* A ZMNE BJKMK Repülőműszaki Intézet „Pilóta nélküli repülőgépek katonai alkalmazhatósága” című konferenciáján elhangzott előadás szerkesztett anyaga. Repüléstudományi Közlemények különszám. Szolnok, 2007. április 20.
36. Hegedűs Ernő: *A légi gépesítés haditechnikai eszközeinek fejlődési tendenciái, különös tekintettel a STOL szállító repülőgépekre.* A ZMNE BJKMK Repülőműszaki Intézet „70 éves a légierő” című konferenciáján elhangzott előadás szerkesztett anyaga Repüléstudományi Közlemények különszám. Szolnok, 2008. április 11.
37. Turcsányi Károly – Hegedűs Ernő: *A légi gépesítés megvalósítása a második öbölháborúban.* A ZMNE BJKMK Repülőműszaki Intézet „50 év hangsebesség felett a magyar légtérben” című konferenciáján elhangzott előadás szerkesztett anyaga. Repüléstudományi Közlemények különszám. Szolnok, 2009. április 24.

Magyar nyelvű előadás:

38. Dr. Turcsányi Károly – Hegedűs Ernő: *A légideszant és légi szállítású csapatok fejlődésének vizsgálata a mai igények és lehetőségek tükrében.* A Kiss Károly Hadtudományi Klub és a Lahner György Haditechnikai Klub szervezésében a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Hadtudományi Könyvtárában 2005. 12. 07-én elhangzott előadás. Az Innovációval a Védelemért és a Biztonságért Társaság honlapján jelent meg. (<http://www.ivb.org.hu>)

9. A DOKTORJELÖLT SZAKMAI-TUDOMÁNYOS ÉLETRAJZA

Általános adatok:

Név: HEGEDŰS ERNŐ SZÁZADOS

Szül. idő: 1973. 08. 12.

Szül. hely: Budapest

Anyja neve: Szabó Erzsébet

Családi állapota: Nős

Lakcím: 1173 Budapest Borsó u. 4. I/5

Telefon: 06-1-2570490; 06-20-4708734

E-mail: hegeduserno@freemail.hu

Munkahely: Magyar Honvédség Haditechnikai Ellátó Központ

Beosztás: anyagellátást tervező tiszt

Végzettség:

- Szolnoki Repülőtiszt Főiskola, Repülőműszaki Szak, Repülő sárkány-hajtómű tagozat, **gépészmérnök** (1998)
- Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Vezetés- és Szervezéstudományi Kar Haditechnikai Menedzser szak, **okleveles haditechnikai menedzser** (2004)
  - TÜV Rheinland Akadémia, **minőségirányítási rendszerfejlesztő** /tanfolyam, szakképesítés/ (2004)
  - MH ÖLTP Repülőműszaki Szolgálatfőnökség szervezésében az US Navy szakemberei által levezetett „Aircraft Support Planning International Defense Acquisition Resource Management Program” **logisztikai szakképzés** (2002).
  - Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem és a „Royal Logistic Corps of the British Army, School of Logistic” által szervezett „Maglite 2002/II.” angol-magyar **logisztikai tréning** (2002)
  - „British Council Military Upper Intermediate Course” **katonai szaknyelvi képzés** (1999)

Nyelvismeret:

- Katonai szakanyaggal bővített **ANGOL középfok „A”** (Okl. szám: 3615/1998)
- Katonai szakanyaggal bővített **ANGOL középfok „B”** (Okl. szám: 2156/1998)
- Katonai szakanyaggal bővített **OROSZ alafok „C”** (Okl. szám: 772518/2006)

Katonai pályafutás:

- MH 47. Pápa harcászati Repülő Ezred, 2. Repülőműszaki század, **sárkány-hajtómű üzembentartó tiszt**, 1999-2001
- MH Haditechnikai Ellátó Központ Üzembentartást és Anyagellátást Tervező Részleg (Repülőműszaki) **üzembentartó tiszt**, 2001-2007
- MH Logisztikai Ellátó Központ Üzembentartást és Anyagellátást Tervező Részleg (Repülőműszaki) **anyagellátást tervező tiszt** 2007-2009
- ZMNE Vezetés- és Szervezéstudományi Kar Haditechnikai Tanszék (Budapest), **egyetemi hallgató**, 2001-2004
- ZMNE Katonai Műszaki Doktori Iskola Haditechnika Tudomány szak (Budapest), **PhD-hallgató**, 2004-2007

Tudományos tevékenység:

- *Kutatási területek:* légideszantok haditechnikai eszközeinek fejlődése, belsőégésű hőerőgépek vízbefecskendezéses teljesítménynövelő eljárásai és vizes emulziós üzemanyagai, haditechnika- és rendvédelem-történet.
- 62 publikáció (2 angol nyelvű); 14 konferencia előadás (1 angol nyelvű) két OTDK pályázat I. helyezés, egy ITDK pályázat II. helyezés
- Szent István Egyetem Ökogazdálkodási és Kutatásmódszertani Tanszék „*Általános kutatómódszertan*” 2004. évi kurzus elvégzése

Elismerések:

- Tiszti Szolgálati Jel III. fokozat (2008)
- Rendvédelem-történetért Érdemérem (2001),
- Rendvédelem-történetért Érdemkereszt a rendvédelem-történet kiváló művelőjének (2002),
- Rendvédelem-történetért Érdemkereszt a rendvédelem-történet támogatójának (2005).

Közéleti tevékenység:

- Magyar Hadtudományi Társaság (MHTT) Haditechnika Szakosztály tagság
- Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagság

Jövőbeni kutatási tervek:

- Napjaink légideszantjai haditechnikai eszközeinek, szervezeteinek és alkalmazásának fejlődése és rendvédelem-történet vonatkozásai;
- Napjaink közvetlen légi támogató és harcokszító haditechnikai eszközeinek, szervezeteinek és alkalmazásának fejlődése;
- Belsőégésű hőerőgépek vízbefecskendezéses teljesítménynövelő eljárásainak és vizes emulziós üzemanyagainak fejlődése.

Budapest, 2009. május 25.

(Hegedűs Ernő százados)